

Onderwerp

Broedplaatsenbeleid 'Ruimte voor makers'

Opsteller	Riemer Dekker	Collegebesluit	3 december 2024
Programma	Cultuur en Cultureel erfgoed	Behandeldatum Raad	
Portefeuillehouder	N.P. Vergunst	Status	Openbaar

Samenvatting

De centrale opgave waar Nijmegen voor staat, is te groeien binnen de grenzen van de stad. Nijmegen heeft in 2050 een stedelijker karakter dan nu het geval is. De omvang van het voorzieningenniveau in de stad moet gelijke pas houden met deze groei. Het wordt echter steeds lastiger om betaalbare plekken voor kunstenaars en creatieve makers te vinden. Met het broedplaatsenbeleid willen we dat verbeteren.

Broedplaatsen zijn fysieke locaties met een clustering van activiteiten. In de eerste plaats kunst en cultuur, aangevuld met diverse andere functies zoals creatieve bedrijven, ambachten of horeca. Naast het experimenteren en creëren zijn ook het ontmoeten en presenteren een essentieel onderdeel. Juist waar deze aspecten samenkomen ontstaat vernieuwing. Dag en nacht kunnen in elkaar overlopen en elkaar versterken. Co-creatie en een bottom-up karakter, samen met het gevoel van saamhorigheid en gemeenschap zijn daarnaast duidelijke randvoorwaarden.

In het broedplaatsbeleid hanteren we drie doelstellingen. We willen meer passende ruimte voor actieve creatieve makers, die voor langere tijd gebruikt kan worden. We stimuleren broedplaatsen door eigen initiatief te ondersteunen en we nemen broedplaatsen mee bij gebiedsontwikkelingen.

Voorstel

1. Het broedplaatsenbeleid 'Ruimte voor makers' vast te stellen, met als doelstellingen:
 - a. Het creëren van meer passende ruimte voor actieve creatieve makers.
 - b. Het stimuleren van creatieve en culturele broedplaatsen om een betere uitwisseling en interactie tussen individuele kunstenaars en makers te bevorderen.
 - c. Broedplaatsen een plek te geven in gebiedsontwikkelingen.

Aanleiding

Met het broedplaatsenbeleid geven wij invulling aan de in het coalitieakkoord benoemde ambitie 'meer plekken voor makers'.

We hebben momenteel te weinig ruimten voor autonoom kunstenaars beschikbaar, laagdrempelig en betaalbaar. Daarnaast zien we de positieve bijdrage die broedplaatsen leveren aan de stedelijke ontwikkeling van Nijmegen. Dit willen we verder versterken door eigen initiatief bij de vorming van broedplaatsen te ondersteunen en door broedplaatsen mee te nemen bij gebiedsontwikkelingen.

Beoogde impact

Met het broedplaatsenbeleid 'Ruimte voor makers' dragen we bij aan:

Programma Cultuur en Cultureel Erfgoed

- De ambitie 'we zijn een aantrekkelijke stad met een bereikbaar en hoogwaardig cultureel aanbod en hebben een cultureel klimaat gericht op vernieuwing en innovatie'.
- Het doel 'We geven ruimte aan innovatie en creativiteit'.

Programma Wonen en Stedelijke ontwikkeling

- De ambitie 'we zijn een aantrekkelijke stad om te wonen, met goede werklocaties, openbare ruimtes en voorzieningen'.
- Het doel 'we behouden en versterken van de ruimtelijke kwaliteit van onze stad, door zorg te dragen voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties'.

Argumenten

1.1. Broedplaatsen versterken en vernieuwen onze culturele en creatieve sector

Broedplaatsen bieden in de eerste plaats geschikte werkruimten voor de creatieve sector en vormen daarmee een randvoorwaarde om cultureel talent aan te trekken en te behouden.

Broedplaatsen bevorderen samenwerking en experimenten, wat leidt tot nieuwe ideeën en artistieke uitingen en een diverser cultureel aanbod. Indirect dragen broedplaatsen ook bij aan het versterken van autonomie en zelfredzaamheid binnen de cultuursector.

Broedplaatsen worden vaak geïnitieerd en beheerd door de kunstenaars en creatieve makers zelf, wat eigenaarschap bevordert en zo de culturele sector in Nijmegen helpt te professionaliseren.

1.2. Broedplaatsen dragen bij aan brede stedelijke ontwikkeling

Broedplaatsen dragen bij aan de unieke identiteit van wijken en bieden sociale knooppunten die bewoners en creatieve makers samenbrengen. Ze scheppen daarmee ruimte voor publieke programma's en evenementen, waardoor een gevoel van verbondenheid en gedeelde ervaring ontstaat. Tijdelijke culturele en kunstzinnige initiatieven helpen bovendien bij het tegengaan van leegstand. De aanwezigheid van broedplaatsen kan ontwikkelgebieden nieuw leven inblazen, wat bijvoorbeeld ook kan leiden tot een stijging van vastgoedwaarden en extra investeringen die stedelijke vernieuwing bevorderen. In broedplaatsen komen vaak verschillende functies onder één dak samen. Door gemengd gebruik te stimuleren en creatieve ruimtes te integreren in bestaande stedelijke structuren, dragen broedplaatsen bij aan een duurzame en evenwichtige stad.

1.3. Broedplaatsen verdienen ondersteuning

Ruimte voor creatieve makers en broedplaatsen ontstaat niet vanzelf. Broedplaatsen associëren we vaak met de rafelranden van de stad, maar echte rafelranden zijn er steeds minder. Het wordt steeds lastiger om betaalbare ruimte voor kunstenaars en creatieve makers te realiseren. Een tekort aan geschikte werkruimtes kan leiden tot een vertrek van kunstenaars en creatieve makers, wat de culturele groei van Nijmegen kan belemmeren. En het heeft impact op onze economische groei en de leefbaarheid in de stad. Met dit broedplaatsenbeleid willen we daarom meer passende ruimte voor actieve creatieve makers, die voor langere tijd gebruikt kan worden mogelijk maken. We stimuleren broedplaatsen door eigen initiatief te ondersteunen en we nemen broedplaatsen mee bij gebiedsontwikkelingen.

Kantttekeningen*1.1 De uitvoering van het broedplaatsenbeleid vindt plaats in de context van de brede stedelijke ontwikkeling*

Veel ontwikkelingen en opgaves in onze stad hebben te maken met druk op de beschikbare ruimte, betaalbaarheids- en duurzaamheidsvraagstukken. Het broedplaatsenbeleid geeft weer hoe we hier kunstenaars en creatieve makers in willen ondersteunen, maar we kunnen niet al hun vraagstukken (direct) oplossen. In de uitvoering hebben we hier zo goed mogelijk aandacht voor en willen we de juiste verwachtingen scheppen.

Fatale termijn

Er is geen sprake van een fatale termijn.

Financiën*Meerjarige middelen*

We blijven atelierbeheerorganisatie SLAK regulier subsidiëren voor het beheren van ateliers in Nijmegen. Daarnaast ontwikkelen we een subsidieregeling om eigen initiatief bij de vorming van broedplaatsen te kunnen ondersteunen, door middel van een bijdrage in advies- en/of realisatiekosten. Ook willen we capaciteit beschikbaar stellen om voor dit doel vraag en aanbod van ruimte beter met elkaar te verbinden.

Onderdeel	Bedrag per jaar
Budgetsubsidie SLAK	€ 140.000
Nieuw te ontwikkelen subsidieregeling	€ 200.000 voor 2025 en 2026
Capaciteit verbinding vraag en aanbod	€ 50.000 voor 2025 en 2026

Eenmalige middelen, investeringen

In het coalitieakkoord is ten behoeve van de uitvoering van het broedplaatsenbeleid een krediet van € 1 miljoen ter beschikking gesteld. Dit krediet willen we inzetten voor investeringen in gemeentelijke atelierpanden annex broedplaatsen, binnen de komende twee jaar. We kijken hiervoor in de eerste plaats naar locatie de Streekweg.

In de stadsbegroting is daarnaast voor de locatie Villa Nova al een krediet ‘upgrading ateliers’ opgenomen. Omdat de doelstelling van beide kredieten overeenkomt, hebben we bij de 2e Voortgangsmonitor 2024 beide kredieten samengevoegd.

Daarnaast verwachten we dat er zich de komende jaren kansen voordoen om nieuwe broedplaatsen te creëren, bijvoorbeeld met eigen gemeentelijk vastgoed dat vrijkomt of we voor dit doel willen inzetten, of binnen gebiedsontwikkelingen. We verkennen hoe we de financiering van broedplaatsen hiervan het beste vorm kunnen geven en ramen indien nodig middelen in de stadsbegroting.

Onderdeel	Bedrag
Investeringen atelierpanden annex broedplaatsen	€ 1.940.000
Stimuleren broedplaatsen	PM
Broedplaatsen in gebiedsontwikkelingen	

Vervolg

Na besluitvorming in de raad werken we de uitvoeringsagenda verder uit. Naar verwachting stellen wij deze begin 2025 vast. Onderdelen zijn in ieder geval het in gebruik nemen van een nieuw atelierpand, een subsidieregeling voor broedplaatsen, hernieuwing van de afspraken met atelierbeheerorganisatie SLAK en verkenning van de vorm van verbinding vraag en aanbod.

We informeren de raad via de reguliere planning & control cyclus over de voortgang.

Bijlagen

1. Broedplaatsenbeleid 'Ruimte voor makers' (inclusief bijlagen).